

100 let
Obecní knihovny
v Batňovicích
1920 – 2020

Břetislav Novák, Markéta Tučková

100 let Obecní knihovny v Batňovicích 1920 – 2020

Břetislav Novák, Markéta Tučková

**Vydal Obecní úřad Batňovice
ve spolupráci s Obecní knihovnou Batňovice**

Batňovice 2021

Úvod

V roce 2020 oslavila Obecní knihovna v Batňovicích 100. výročí od svého založení. Alespoň tak to vyplývá z údajů uvedených ve „Sborníku Soudního okresu Úpického“ z pera Viléma Schreibera (vydáno v roce 1929) a potvrzených ze zápisů z Kroniky školy v Zálesí vedené v té době řídícím učitelem Antonínem Blümelem. Úctyhodné výročí.

Výše zmíněná okolnost nás přivedla na myšlenku toto výročí oslavit. Tak jsme začali činit přípravy. Uspořádáme vzpomínkovou akci, připravíme výstavu, vydáme sborníček mapující historii naší knihovny... Ale ouha. Již na počátku příprav vstoupila do našich plánů nemilá věc. A ta věc se jmenuje COVID-19. A tak se naše přípravy zhroutily dříve, než se vlastně stačily pořádně rozeběhnout. Ale čas jde dál, a tak činíme druhý pokus. O rok později.

V počátečním nadšení nás napadlo při této příležitosti sepsat historii naší knihovny. To jsme ovšem ještě netušili, jak málo toho vlastně o naší knihovně víme a jak málo toho o historii naší knihovny zaznamenali batňovičtí kronikáři. Ale nevzdali jsme to. A výsledkem naší snahy je publikace, kterou vám předkládáme.

Na úvod se sluší přiznat, že kapitolu o vývoji českého knihovnictví (která má být jakýmsi úvodem do historie naší knihovny) jsme prakticky opsali. Po několika neúspěšných pokusech se s touto problematikou popasovat, jsme objevili dva články, které náš problém vyřešily. A tak jsme je prostě opsali (tedy ne zcela, jen jsme z nich udělali krátký výtah). Sluší se tedy uvést, že autory těchto článků jsou Doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc. ze Slezské univerzity v Opavě a PhDr. Petra Večeřová, Ph.D. z Ústavu pro českou literaturu Akademie věd České republiky. Nejsme žádní profici, tak snad nám to alespoň takto projde.

Bohužel, co se týká samotné historie naší knihovny, tak naše vlastní kroniky jsou na údaje velmi skoupé. Nebýt školní kroniky, tak o počátcích Obecní knihovny v Batňovicích nevíme zhora nic. A i pozdější obecní kroniky (ty školní zas pro změnu zcela mlčí) údají o osudech knihovny příliš nehýří.

A tak z toho mála, co jsme dohledali v obecních kronikách, vám předkládáme ještě stručnější než stručnou historii Obecní knihovny v Batňovicích. Navíc ještě se spoustou bílých míst (hic sunt leones) a vírou, že nám to nebudete až tak vyčítat.

Popřejme tedy naší knihovně do dalších let jen to nejlepší, spoustu vděčných čtenářů a hlavně aktivní a obětavé knihovnice nebo knihovníky. A za dalších sto let na shledanou...

*Břetislav Novák, Markéta Tučková
Batňovice, srpen 2021*

Jak to všechno vlastně začalo...

Zakládání veřejných knihoven se stalo průvodním jevem národního obrození od první třetiny 19. století. Čeští vlastenci utvářeli čtenářské společnosti, pokud jejich stanovy schválilo zemské gubernium. Vzniklo jich proto jen několik desítek a mnohé neodolaly germanizačnímu tlaku ze strany úřadů a zanikly. Větší úspěch měly školní knihovny, zřizované z podnětu dvorské kanceláře ve Vídni, které mohla využívat nejen školní mládež, ale i obyvatelé školního okrsku. Až po přijetí spolkových zákonů v šedesátých letech 19. století vznikaly početné čtenářské spolky a knihovny zakládaly také organizace Sokola a národních jednot.¹

Již počátkem 20. století najdeme publikované požadavky na zřizování veřejných obecních knihoven, které by mohly splňovat představy kladené na moderní lidovou knihovnu. Spolkové knihovny byly chápány jako překonaný typ knihoven, neboť jejich vedení bylo po technické stránce zpravidla nedokonalé a jen málo spolků bylo tak bohatých, aby své knihovny mohly soustavně doplňovat. Měla to být proto knihovna obecní, která mohla zaručit nestrannost ve výběru a doplňování knih, když její vedení by bylo v rukou komise. Každoroční příjem knihovny z rozpočtu obce by umožnil bezplatné půjčování knih. Přechodným stadiem mohlo být soustředění všech spolkových knihoven v obci v jednu pod patronací obce, která by dala na její provoz místnost a umožnila všeobecné zpřístupnění. Cestu k takovému postupu mohla ovšem zajistit jen zákonná norma.²

První pokus o přijetí zákonné normy byl z roku 1901 od poslance Karla Pippicha (1849–1921), jenž požádal zemský sněm království Českého, aby uložil zemskému výboru jako výkonnému správnímu orgánu vypracovat návrh zákona ve věci zakládání a udržování veřejných knihoven v každé české i německé obci. Jeho návrh byl bezúspěšný, byl ovšem v rámci monarchie prvním dokladem o kulturních snahách českých politických stran na tomto poli.³

Nicméně, snaha o přijetí zákona o obecních knihovnách tímto rozhodnutím neskončila. V následujících letech zaznamenáváme několik pokusů o přijetí zákona o obecních knihovnách. Za všechny jmenujme alespoň Václava Štecha, Ladislava Jana Žitného a Jana Auerhanna.

Žitného návrh zákona o povinném zřizování knihoven ve všech obcích království českého se uplatnil už v roce 1908, kdy z jeho podkladů přednesl poslanec za svobodomyslnou stranu Eduard Koerner (1863–1932) na zemském sněmu *Návrh zákona na zřizování a udržování veřejných knihoven, po případě veřejných knihoven a čítáren nebo pouze veřejných čítáren v obcích a okresích v království Českém*. Návrh se měl stát podnětem k dalšímu jednání zemského sněmu a uvedl ve 33 paragrafech za nejpodstatnější, že pro šíření vzdělanosti obyvatelstva budou ve všech obcích, případně i okresech království českého zřizovány veřejné knihovny stálé i přenosné, nebo jen čítárny, přístupné bezplatně všemu obyvatelstvu. Nový návrh zákona rovněž rozlišoval tři skupiny obcí. U první skupiny obcí, tedy s počtem obyvatelstva do dvou tisíc, záleželo by na rozhodnutí zastupitelstva, zda zřídí knihovnu stálou nebo přenosnou. Větší obce měly mít povinnost zřizovat stálé veřejné knihovny, případně spojené s

čítárnami, nebo by zřídily čítárnu samostatně. U obcí nad 20 tisíc obyvatel se mohly zřizovat pobočky knihovny. Podobný byl návrh i pro smíšené obce, tedy v obcích s nejméně 10% menšinou měla tato právo na samostatnou knihovnu s vlastní správou. Stejně jako v prvním návrhu měly obce zřizovat knihovní úřady obecní, resp. okresní, činnost v nich byla čestná s výjimkou knihovníka, který měl být za svou práci honorován. Návrh také stanovil výši přírážky k daním, která by byla určena pro provoz knihovny. Dozor nad všemi knihovnami měl náležet ústřednímu zemskému knihovnímu úřadu, který by nabádal k zakládání veřejných knihoven a čítáren, prováděl revize, poskytoval rady a pomoc při správě knihoven, vedl statistiku, vydával vzorové katalogy a podával zemskému sněmu zprávy včetně návrhu rozpočtu na zemské subvence veřejnému knihovnictví.⁴

Snaha o prosazení návrhu zákona z roku 1908, tak jak jej zpracoval L. J. Žitný se však s úspěchem nesetkala. A tak jsme si museli počkat až na vznik nové republiky.

Za války nastala celková stagnace v činnosti knihoven a v mnoha případech i úpadek ztrátou a zničením knih, které nebylo možné nahradit jak z finančních důvodů, tak pro nedostatek knih vůbec. Knihovní odbor Svazu osvětového byl aktivní i ve válečných letech. Na jeho jednáních v roce 1918 stanovil Žitný zásady pro zpracování zákona. Ten se měl vztahovat jen na veřejné obecní knihovny a zajistit jim, jako všeobecně přístupným vzdělávacím institucím, povinnost financování z veřejných rozpočtů. Nad knihovnami měl působit dohlédací úřad a poprvé byl stanoven požadavek na vzdělání profesionálních knihovníků absolvováním knihovnické školy nebo kurzu. Knihovny se měly zřizovat fakultativně, tedy jen v těch obcích, ve kterých by o tom rozhodla nadpoloviční většina občanů. Soustavná snaha Žitného o přijetí knihovního zákona vedla k úspěchu a umožnila, že parlament v novém státě návrh projednal jen s podstatnou změnou, totiž že schválená podoba zákona o veřejných knihovnách obecních ze dne 22. července 1919 nařídila zřizovat knihovnu v každé obci.⁵

Návrh knihovního zákona připravili Ladislav Jan Žitný s Janem Auerhanem. Ve vývoji československého knihovnictví sehrál tento zákon velmi důležitou roli. Ukládal povinnost zřizovat veřejné knihovny ve všech politických obcích, a kromě jiného též stanovil povinnost zakládat samostatné menšinové knihovny nebo zvláštní menšinová oddělení tam, kde žilo jinonárodní obyvatelstvo. Zatímco před přijetím zákona pracovalo v českých zemích 1.133 spolkových knihoven, které dohromady obsahovaly 383.851 svazků, pak díky jeho uplatňování vzrostl počet obecních knihoven v českých zemích v roce 1920 na 3.342 a stále se zvyšoval, a to až na 11.262 v roce 1926. Síť veřejných obecních knihoven se podařilo v českých zemích stabilizovat již na počátku 20. let 20. století. Jestliže bylo na území celého tehdejšího Československa v roce 1926 celkem 14.755 obecních knihoven, tak v roce 1937 jich bylo již 16.647.⁶

O dobré výsledky se starali knihovníci, kterými byli v českých knihovnách ze dvou pětín učitelé, stejný počet byl rolníků a dělníků. Zákon o veřejných knihovnách obecních přihlížel stejně k městům jako k vesnicím a nezanedbával menšinové obyvatelstvo. Stal se nejlepším prvorepublikovým kulturním zákonem u nás a vzorem pro zahraničí. Knihovníci veřejných

knihoven si dali do programu, aby se knihovny podobně jako školy staly národní institucí ve státě. Zájem o knihovny a dobrou knihu se u veřejnosti podařilo prosadit.⁷

Ustavení nového státu po ukončení světové války bylo také pro postavení našich knihoven zásadním přelomem v jejich vývoji. Kdyby nedošlo v říjnu 1918 ke vzniku Československé republiky, stěží by se dočkaly veřejné knihovny v českých zemích knihovnického zákona. Důkazem toho může být, že v žádném jiném státě bývalého Rakousko-Uherska takový zákon v meziválečném období nebyl přijat. Rovněž, když se v roce 1939 dostaly obecní knihovny v zabraném pohraničí pod správu německé říše, ocitly se v právním vakuu, neboť Německo obdobný zákon v té době nemělo.⁸

Počátky Obecní knihovny v Batňovicích

„Obecní knihovna vznikla r. 1920 sloučením knihovny „Krakonošovy“ a knihovny „Čtenářské besedy“. Má 749 svazků a 23 čtenáře. Za rok 1927 přečteno 280 knih. Knihovná rada: František Kult, Josef Řezníček, Václav Skalický a Lidmila Vobořilová. Knihovník: Václav Skalický, řídící učitel“¹. Tolik stručná zmínka ze „Sborníku Soudního okresu Úpického“ vydaného v roce 1929. Výše prezentované údaje pocházejí však z roku 1927. Takže, pokud je zde jako knihovník uveden řídící učitel Václav Skalický, víme, že tento nastoupil do školy v Zálesí až 1. září 1926², takže prvním knihovníkem zcela určitě nebyl.

Bohužel, v době založení obecní knihovny nebyla psána obecní kronika (ta byla obnovena až v roce 1920), a tak musíme zprávy o založení knihovny hledat jinde. V „Kronice školy v Zálesí (1919 – 1940)“ nalézáme tento záznam: *„Místní osvětová komise, zvolená v létě 1919 obecním zastupitelstvem v Batňovicích se ani neustavila pro nedostatek zájmu osob zvolených. Byla pak zvolena nová místní osvětová komise na širším podkladě k popudu Sokola místního na rozhraní roku 1920 a 1921; zároveň s ní byla zvolena i ustanovena knihovná rada k vedení nové obecní knihovny, jež bude zřízena z dosavadní „obecní knihovny“, knihovny spolku „Krakonoš“, putovní knihovny Národní Jednoty Severočeské a z knihovny Čtenářské a zábavní Besedy batňovické, do obecní knihovny propůjčené“³.* Z tohoto poněkud nejasného záznamu můžeme soudit, že nově vzniklá obecní knihovna byla sloučena s již existující „Knihovnou spolku Krakonoš“, „Čtenářskou a zábavní besedou v Batňovicích“ a „putovní knihovnou Národní jednoty severočeské“. Bohužel, o žádné z těchto, tehdy již existujících knihoven, nemáme bližší informace.

V obnovené kronice batňovické pak nacházíme stručnou zmínku: *„Obecní knihovna jest umístěna ve školní sborovně a čítá 700 svazků“⁴.*

Ale vraťme se ke školní kronice. V roce 1921 nacházíme tento zápis: *„23. ledna 1921 usnáší se valná výroční schůze Čtenářské a zábavní besedy v Batňovicích propůjčiti svou knihovnu do obecní knihovny. 31. ledna 1921 byla konána v Batňovicích ustavující schůze Osvětové komise a Knihovny rady“⁵.*

V roce 1921 pak nacházíme další zmínku: *„Pořádáme obecní knihovnu, abychom mohli zde ve škole půjčovati knihy od 1. 11. 1922*. Půjčovati bude místo zaměstnaného knihovníka Adolfa Krause z Batňovic učitel František Melichar. Půjčováno bude vždy v neděli dopoledne 10 – 11:30 ve sborovně naší školy, kde knihovna jest umístěna“⁶.*

Pozn.: Zde se autor kroniky, pravděpodobně dopustil přepisu – zřejmě má být 1. 11. 1921. Uvedený učitel František Melichar ukončil své působení na škole v Zálesí 30. 6. 1922.⁷

A další záznam z roku 1922: *„15. října 1922 začalo půjčování knih z obecní knihovny, jež jest ve sborovně naší školy a čítá tou dobou přes 600 svazků (spolu s knihovnou batňovické Čtenářsko-zábavní Besedy, jež byla obci za knihovnu obecní propůjčena). Půjčuje se každou neděli od 10 do 11 hodin dopoledne“⁸.*

A další záznam z roku 1923: „*30. května (1923) skončilo se půjčovací období v Obecní knihovně, jež je ve sborovně školy. Čin knihovnický přijal toho dne správce školy Ant. Blümel.*“⁹ A následuje další záznam: „*7. října (1923) začal v obecní knihovně batňovické (umístěné ve školní sborovně) půjčovati knihovník, správce školy. Pro knihovnu obecní zhotovil nákladem obecním novou skříň truhlář batňovický Ad. Rosa.*“¹⁰

Další zmínku nacházíme v roce 1924: „*20. ledna 1924 konána ve sborovně zdejší školy schůze osvětové komise místní a knihovní rady. Sjeden program pracovní na rok 1924. Podrobněji jednáno o oslavách narozenin presidentových a o jubileu Smetanových narozenin. Do obecní knihovny navrženy knihy, jež mají býti opatřeny.*“¹¹

Pan řídící Antonín Blümel ukončil svou činnost na zdejší škole a tím i činnost knihovníka dne 1. října 1925, kdy byl penzionován.¹² Tímto okamžikem také končí jakékoliv zmínky o obecní knihovně ve školní kronice.

Co tedy můžeme říci o počátku „Obecní knihovny“ v Batňovicích. Z nemnoha strohých a

Budova školy v Zálesí (č. p. 181) – sídlo obecní knihovny (1942)

mnohdy nejasných záznamů můžeme soudit, že snaha o založení obecní knihovny byla již v roce 1919, ale skutečně založena byla snad až koncem roku 1920. Jak už to v Batňovicích bývá, není zcela jasné, zda knihovna opravdu fungovala. Prvním knihovníkem batňovické knihovny se stal Adolf Kraus (ale zda tuto činnost skutečně vykonával, nevíme). Každopádně jej v roce 1921 nahradil místní

učitel František Melichar a po jeho odchodu se knihovníkem stal řídící učitel zdejší školy Antonín Blümel. Ten funkci knihovníka vykonával pravděpodobně až do prázdnin roku 1925. Kdo vykonával funkci knihovníka v letech 1925 – 1926 nemůžeme s jistotou říci (snad to byl zastupující řídící učitel Antonín Košťál, který tuto funkci vykonával ve školním roce 1925/1926). 1. září 1926 nastoupil na zdejší školu jako řídící učitel Václav Skalický, který se rovněž ujal funkce knihovníka. Tuto činnost vykonával pravděpodobně až do konce roku 1941, kdy ukončil činnost na zdejší škole. Kdo se ujal funkce knihovníka v následném období, zatím nevíme. Záznamy chybí.

Činnost knihovny po celou dobu zřejmě řídila tzv. „Knihovní rada“, která působila pod hlavičkou osvětové komise. O jejím složení (s výjimkou údajů z roku 1929 uvedených ve sborníku Viléma Schreibera) a práci však opět nic nevíme.

Obecní knihovna byla po celou dobu umístěna ve sborovně zdejší školy.

A jak to všechno pokračovalo

Jak fungovala obecní knihovna po odchodu řídícího učitele Václava Skalického, nevíme. Záznamy z konce války i z období nově nabyté svobody (prakticky do roku 1958) chybí.

V obecní kronice tak nacházíme až záznam z roku 1958: „*Knihovna čítá 1.125 svazků, za rok 1958 přibýlo 40 svazků, vypůjčitelů jest 27, knihovníkem jest Josef Pavlínek, hornický důchodce čp. 167*“¹.

A další kratičkou zmínku nacházíme v roce 1959: „*MNV nechal svým nákladem upravit sál u Donátů pro biograf a kulturní podniky; sál používá též Dobrovolná tělocvičná organizace Sokol jako tělocvičnu. Knihovna byla vybavena novým nábytkem*...“². Z uvedeného záznamu se zdá, že v té době již knihovna sídlila v budově MNV (č. p. 186). Podle výpovědí pamětníků, půjčovala další knihovnice (Anna Hamerníková) knihy stále ještě ve škole v Zálesí. Takže k přesunu knihovny muselo dojít až po roce 1964, ale kdy se tak stalo, zatím nevíme.

A další střípek z roku 1960: „*Za dobrou činnost MNV odměnil ONV naši obec částkou 7.000 Kč za čestné umístění v soutěži národních výborů. Při hodnocení práce po hospodářské stránce a kulturní činnosti udělil MNV uznání Josefu Pavlínkovi za jeho příkladné služby jako knihovníka*...“³.

Batňovický knihovník Josef Pavlínek v roce 1961 umírá. „*Za zemřelého knihovníka Josefa Pavlína převzala funkci manželka ředitele školy, učitelka Anna Hamerníková*“⁴. Anna Hamerníková působila na zdejší škole (a zřejmě i ve funkci knihovníka) do roku 1964, kdy spolu se svým manželem Jindřichem Hamerníkem, ředitelem školy, odešla do Velkých Svatonic.⁵

Kdo bezprostředně nahradil Annu Hamerníkovou ve funkci knihovníka, není v této chvíli zřejmé. Další záznam nacházíme totiž až v roce 1972: „*Byl získán nový knihovník s. František Novák. Knihovna je dobře vybavena a úroveň půjčování knih zásluhou nového knihovníka se podstatně zlepšila*“⁶. S otázkou, kdo vykonával funkci knihovníka, úzce souvisí i otázka, kdy byla knihovna přestěhována do nového sídla MNV. Z kroniky se dozvídáme, že v roce 1954: „*Národní výbor najal místnosti zrušeného hostince Jos. Donáta ke konání schůzí a předvádění filmů*“⁷. V následujícím roce (1955): „*V srpnu se přestěhoval MNV z č. 131 do najatého bývalého hostince Jos. Donáta č. 186 v Zálesí a také jednateleství Státní spořitelny přemístilo tam svou úřadovnu*“⁸. O době přemístění knihovny však batňovické kroniky mlčí.

Předpokládáme tedy, že někdy okolo roku 1965 již knihovna působila v přízemí budovy národního výboru (č. p. 186). Kdo po Anně Hamerníkové pracoval, jako knihovník s jistotou rovněž nevíme. Z výpovědí pamětníků byl v té době knihovníkem (snad) Jiří Skřejpský, který tuto funkci zastával asi 5 let a po něm nastoupil (snad) František Novák. Jestli v té době působil ve funkci knihovníka ještě někdo jiný, rovněž nevíme, další informaci o osudu knihovny totiž nacházíme až v roce 1978.

„Budova národního výboru doznala v uplynulém roce změny ve vnitřní úpravě. Nevyhovující etážové topení bylo nahrazeno akumulací kamny. Byly vyměněny dveře a interiér kanceláře získal na útulnosti obkladem dřevem, novým závěsem a kobercem... Po přestěhování nájemníka Jaroslava Teichmana do rodinného domku rodičů byla v I. poschodí upravena místnost pro lidovou knihovnu. V uprázdněné místnosti byla v přízemí upravena malá zasedací síň, která bude současně sloužit jako klubovna vesnické organizace SSM. Knihovna je teď ve velmi pěkném prostředí a knihovníkovi Františku Novákovi i jeho pomocníci Haně Hoření se zde lépe pracuje. Knihy nemusí být zamčeny a zájemci si je mohou při vypůjčování prohlédnout...“⁹.

A v následujícím roce (1979) následuje drobná kritika: *„Dobře pracovala i ostatní zařízení národního výboru – knihovna, osvětová beseda, sbor pro občanské záležitosti, útvar civilní obrany. V knihovně jsme sice ve výpůjčkách pod celookresním průměrem, ale školská a kulturní komise již chystá na příští rok opatření ke zlepšení práce knihovny...“¹⁰.* O tom, co

Budova č. p. 186 – sídlo MNV a místní lidové knihovny (1970)

se mělo dít, kronika v následujících letech mlčí. Až na drobnou poznámku z roku 1981: *„Výrazně se zlepšila činnost knihovny. Vedoucí DOS národního výboru s. Mareček provedl úpravu místnosti knihovny. Je zde v současné době příjemné prostředí a počet výpůjček se zvyšuje...“¹¹.* Další poznámku o činnosti knihovny tak nacházíme až v roce 1983: *„Po nástupu nové vedoucí MLK (Místní lidové knihovny – pozn.*

autora) Luby (Libuše – pozn. autora) Lednové se výrazně zlepšila činnost v knihovně. MLK má 108 čtenářů a bylo uskutečněno 4.550 výpůjček, což je o 708 více než v roce 1982. Knihovna je přihlášena do soutěže o vzornou knihovnu“¹². (Manželé Josef a Libuše Lednovi se do Batňovic – č. p. 40, přistěhovali v roce 1982)¹³.

Na tomto místě se musíme vrátit o několik let zpět. I když o tom kroniky mlčí, František Novák zřejmě jako knihovník skončil okolo roku 1978. Nahradila ho Zdeňka Staňková, která tuto funkci vykonávala asi 5 let, tedy do roku 1983, kdy ji nahradila Libuše Lednová.

V 1984 batňovický kronikář Jiří Hetfleiš zaznamenává: *„Pod vedením s. Lednové dosáhla naše knihovna výrazného zlepšení. Byla vyhodnocena jako vzorná knihovna a zajistila si postup do krajského kola soutěže knihoven ve své kategorii. Počet čtenářů se díky dobré práci knihovnice zvýšil ze 70 na 118 čtenářů“¹⁴.* Samozřejmě, uvedené číslo ve srovnání

s předchozím údajem, nehraje, ale předpokládáme, že se jedná o srovnání se stavem v době, kdy paní Libuše Lednová knihovnu převzala.

Poté kronika o knihovně zase taktně mlčí. Až v roce 1990 se dozvídáme, že: „***Do plenárního zasedání MNV 30. 8. se dostavila zástupkyně okresní knihovny a předala vyznamenání paní Lednové, naší knihovnici, za 1. místo v soutěži knihovníků Východočeského kraje v příslušné kategorii obcí***“¹⁵.

V roce 1995 se (tehdy už) Obecní úřad v Batňovicích vystěhoval z budovy bývalého „Donátova hostince“ (č. p. 186) do nově adaptované budovy „Staré školy“ (č. p. 161). Budovu č. p. 186 koupil od Miloše Hofmana, který ji získal jako dědictví, pan Lubomír Smékal. Ten se svým synem adaptoval budovu na dílny pro výrobu velonáradí, velolanek a provádění soustružnických a frézařských prací (dnes firma KOVYS).

Budova č. p. 186 – sídlo MNV a místní lidové knihovny (1985)

„V souvislosti s vystěhováním obecního úřadu z bývalého hostince p. Donáta, bylo nutné

vyklidit i místnosti Lidové knihovny. Knihovnice, paní Lednová, ukončila ze zdravotních důvodů činnost. Vykonávala tuto práci 13 roků a za jejího působení došlo k rozkvětu práce na tomto úseku kulturní práce. Obecní úřad v současnosti hledá vhodné prostory pro umístění obecní lidové knihovny. Knihy jsou provizorně uskladněny“¹⁶.

Hledání vhodných prostor trvalo 8 let. Po tuto dobu byly knihy uloženy na půdě nového sídla obecního úřadu a knihovna nefungovala.

Intermezzo

Dne 4. března 2004 byla v prostorách bývalého Obecního úřadu v Batňovicích (stará škola – č. p. 161) znovu otevřena Obecní knihovna v Batňovicích. Stalo se tak po dlouhých osmi letech¹.

Zahájení provozu nové knihovny (2004)

Knihovna byla umístěna ve dvou místnostech. Přední místnost bylo možno využívat jako knihovnu (např. při setkání seniorů či zájmových skupin a spolků). Samotný Obecní úřad v Batňovicích se přestěhoval do nově zrekonstruovaného objektu bývalého Spotřebního družstva Jednota (čp 4).

Funkce knihovnice se ujala paní Jaroslava Trýznová. Do regálů knihovny bylo zařazeno 1.500 knih (uložených do té doby na půdě místní školy)

a byla uzavřena smlouva s Městskou knihovnou v Trutnově, od níž má batňovická knihovna zapůjčeno 800 knih. Tyto knihy budou vyměňovány každého půl roku, popřípadě dle zájmu čtenářů². Poplatky na 1 rok byly stanoveny pro děti a důchodce ve výši 20,- Kč a pro ostatní pak 50,- Kč. Knihovna byla otevřena každý čtvrtek od 17:00 do 19:00 hodin. Výpůjční systém je od roku 2007 zajištěn automatizovaným programem Clavius Reks.

Činnost knihovny byla však posléze znovu přerušena, a to téměř na dva roky. V říjnu 2007 byla zahájena první etapa přestavby budovy čp 161 (sídla obecní knihovny). Přestavby se ujala (po vítězství ve výběrovém řízení) firma Průmstav Náchod. V této etapě se předpokládalo, že v původním sídle obecního úřadu bude provedena přestavba na školní jídelnu s kuchyní (tedy v prostorách, které využívala obecní knihovna) a spojovací chodba. Předpoklad byl, že práce budou ukončeny v červnu 2008³.

Celá akce byla úspěšně ukončena na jaře roku 2009. Hlavní událostí veškeré té slávy (21. 5. 2009) bylo slavnostní otevření nové tělocvičny⁴. Ale mezitím byla v nově zrekonstruované budově znovu zprovozněna obecní knihovna.

Interiér nové knihovny (2004)

Obecní knihovna (2005)

Obecní knihovna (2005)

Knihovna v novém

Bez fanfár, proslovů, tak trochu v komorním duchu, zahájila 19. března 2009 naše obecní knihovna provoz v nově opravených prostorách č. p. 161. Krátce po šestnácté hodině naše nová knihovnice - paní Markéta Tučková přivítala prvního čtenáře. A od té doby, uspořádala naše knihovna již pěknou řádku akcí.

Obecní knihovna se 3. dubna 2009 poprvé připojila k celostátní akci "Noc s Andersenem".

Předávání stráží (Jaroslava Trýznová, Markéta Tučková)

Zpět do knihovny na nás čekalo spoustu soutěží a pozdě večer nás překvapila bílá paní - přinesla něco na mlsání. A o půlnoci při čtení pohádek jsme se ukládali ke spánku. Ráno po dobré bábovce a čaji jsme se rozloučili. Největší odměnou od dětí byla pochvala a přání, že by se noc mohla uskutečnit každý týden!

Naši knihovnu již navštívili žáci základní školy i mateřské školy, a v sobotu 23. května i skupina asi čtyřiceti knihovníků z Hradecka, vedená metodičkou K. Hubertovou a B. Blažkovou šéfredaktorkou knihovnického zpravodaje "U nás". 10. června si pak knihovnu prohlédla i hodnotící komise, která navštívila naši obec v rámci soutěže „Vesnice roku 2009“.

V nové knihovně v Batňovicích tak byli (2. června) pasováni, malí čtenáři z místní základní školy. Písmenková víla nejdříve děti vyzkoušela, jestli už umí abecedu. Přijel dokonce i sám pan král Abecedník I., který děti žezlem pasoval na čtenáře batňovické knihovny. 11. června připravila knihovna Markéta Tučková pro

Interiér nové knihovny (19. 3. 2009)

žáky 2. a 3. třídy ze základní školy v Batňovicích program o středověkých hradech a rytířích, který navazoval na školní výlet na hrad Pecka¹.

V rámci oslav „1.000 let od založení obce Batňovice“ byla po dva dny (4. - 5. 7.) otevřena

Budova č. p. 161 – sídlo nové obecní knihovny (19. 3. 2009)

knihovna široké veřejnosti. Knihovnu navštívila i delegace z polského městečka Lubawka. A od září 2009 zprovoznila knihovna své webové stránky, které byly zřízeny pomocí hradeckého projektu „Šablona webu pro malou knihovnu“.

Za rok 2009 se vypůjčilo 1.607 knih a 165 periodik. Registrovaných čtenářů bylo 76. Za celý rok zrealizovala knihovna 15 akcí, z toho 7 besed pro mateřskou školu a

základní školu a 8 dalších akcí. V roce 2009 se poprvé knihovna připojila k celostátním akcím, jako jsou „Den pro dětskou knihu“, „Týden knihoven“ a „Noc s Andersenem“².

A v soutěži „Vesnice roku 2010“ již naše knihovna uspěla. Na základě posouzení hodnotící komise, která navštívila knihovnu 1. června 2010, byla batňovická knihovna oceněna „Cenou hejtmána Královéhradeckého kraje za vedení obecní knihovny“. Jako vítěz krajského kola byla naše obecní knihovna nominována i na udělení ceny Ministerstva kultury „Knihovna roku“ v kategorii „Základní knihovna“ pro rok 2010. Ministerská hodnotící komise navštívila knihovnu 1. září. Slavnostní vyhlášení výsledků se pak uskutečnilo 30. září v Nostickém paláci v Praze – sídle Ministerstva kultury ČR. Ocenění je udělováno k ohodnocení dlouhodobých zásluh o rozvoj knihovnictví v obcích nebo mimořádného přínosu k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb, a to ve dvou kategoriích: „Základní knihovna“ a „Významný počín v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb“. Na nejvyšší ocenění sice batňovická knihovna nedosáhla, ale už samotná nominace do celostátního klání a

Slavnostní vyhlášení soutěže „Vesnice roku“, Nepolisy, 2010)

účast na slavnostním vyhodnocení soutěže je velkým úspěchem naší knihovny. Ceny vítězným knihovnám předával ministr kultury Jiří Besser. (*Mimochodem, vítěznou knihovnou Obecní knihovna v Petrůvkách - kraj Vysočina*)³.

První říjnový den 2010 navštívili obecní knihovnu knihovníci z Náchodska, pod vedením paní Věry Škraňkové, metodičky Městské knihovny v Náchodě. Knihovníci si se zájmem prohlédli knihovnu i mateřské centrum⁴.

V roce 2011 knihovnu navštívil ilustrátor Jiří Fixl, cestovatelka Simona Wágnerová, spisovatelka Petra Braunová.

Otevírací doba knihovny byla stále každý čtvrtek od 16:00 do 18:00 hodin. Poplatek na rok činí: dospělí 50,- Kč, děti a důchodci 20,- Kč. Za rok 2011 se půjčilo 3.345 knih a 374 časopisů. Knihovna registrovala 82 čtenářů a uspořádala 22 různých akcí (besedy pro MŠ, ZŠ, výtvarné dílničky, návštěva spisovatele a ilustrátora. Přišly i děti ze Základní školy z Velkých Svatoňovic). Internet využilo 124 lidí. Za celý rok knihovnu navštívilo 1.743 čtenářů⁵.

Od ledna roku 2012 se prodloužila čtvrtěční výpůjční doba o jednu hodinu (o 15:00 do 18 :00 hodin). Knihovna podala žádost o dotaci v hodnotě 13.000 Kč z Ministerstva kultury ČR prostřednictvím projektu VISK3 „*Automatizace knihoven*“ na zakoupení dvou nových počítačů pro veřejnost.

Batňovická knihovna byla opět nominována do celostátní soutěže „Knihovna roku 2012“. V září přijela komise knihovníků z celé ČR. Komise se dvě hodiny zajímala o aktivity knihovny, prostředí knihovny, služby knihovny a o statistiku knihovny. Hodnocení se účastnila i metodička Městské knihovny v Trutnově Blanka Maňhlová, starostka obce Vladimíra Pátková, místní kronikář Břetislav Novák a knihovnice Markéta Tučková. Slavnostní vyhlášení proběhlo v „Zrcadlovém sále“ pražského Klementina 4. října 2012. Na ceny nejvyšší naše knihovna sice nedosáhla, ale i tak to můžeme považovat za velký úspěch a ocenění práce batňovické knihovny.

Slavnostní vyhlášení soutěže „Knihovna roku 2012“ (Praha, 4. 10. 2012)

V roce 2012 činil počet registrovaných čtenářů 85. Celkem se půjčilo 3.524 knih a 335 časopisů. Internet využilo 141 návštěvníků. Knihovnu navštívilo 1.595 lidí a uskutečnilo se 21 akcí (převážně to byly besedy pro děti z mateřské školy a žáky základní školy)⁶. Otevírací doba i roční poplatky za využívání služeb knihovny se nezměnily. Knihy

byly průběžně obměňovány z doplňkového souboru Městské knihovny v Trutnově. V roce 2012 jich bylo 1.400 svazků. Knižní fond batňovické knihovny činil ke konci roku 915 knih.

Za rok 2013 se celkem vypůjčilo 4.421 knih, registrovaných čtenářů bylo 81. Uskutečnilo se 25 akcí (besedy pro mateřskou a základní školu, výtvarné dílny, Dny poezie, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu, Měsíc březen – měsíc čtenářů)⁷.

Dalšího ocenění práce batňovické knihovny jsme se dočkali 30. října 2013. Knihovnická ocenění Královéhradeckého kraje byla předána na setkání knihovníků na slavnostním večeru ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. Novými nositeli titulu **„Knihovník Královéhradeckého kraje 2013“** se v kategorii neprofesionální knihovny se stali **Markéta Tučková z Místní knihovny Batňovice**, pan Petr Pavel z Místní knihovny Bělá u Pecky, paní Ester Horáková z Místní knihovny Podbřezí, pan Václav Pavlíček z Obecní knihovny ve Stěžerách a paní Eva Ambrožová z Obecní knihovny Velichovky⁸.

V roce 2015 došlo i k rozšíření výpůjční doby na dva dny v týdnu. Nově bylo otevřeno (kromě již klasického čtvrtku) i v úterý od 13:00 do 15:00 hodin.

V roce 2015 vznikl i nápad ve spolupráci se základní školou společně připravit recitační soutěž žáků prvních až pátých tříd, porotou jsou místní seniorky, které hodnotí výkony našich malých recitátorů. Soutěž se od té doby koná každý rok.

Knihovna se přihlásila i do celostátní soutěže „Kamarádka knihovna“ - soutěž o nejlepší dětskou knihovnu. Soutěž vyhlašuje Klub dětských knihoven, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, garantem je Národní knihovna ČR a vše probíhá pod záštitou Ministerstva kultury ČR. Děti vyplňovaly komiksové listy a udělovaly knihovně vysvědčení v souvislosti se spokojeností s poskytovanými službami. Odborníci posuzovali výpůjční dobu, velikost knižního fondu pro děti, počet akcí pro děti, přírůstek nových knih, prostředí a vybavenost knihovny, webové stránky, spolupráce se školou, statistika vypůjčených dětských knih, počet dětských čtenářů. Obecní knihovna Batňovice se v kategorii obcí do 3.000 obyvatel umístila na krásném 7. místě.

Knihovnu v tom roce navštívili ilustrátorka Markéta Vydrová, ilustrátor Adolf Dudek a spisovatelka Hana Hindráková.

V roce 2016 se knihovna rozšířila o dětské oddělení, které vzniklo z podkrovní místnosti. K vytvoření dětského koutku pomohl knihovně sponzorský dar – nové policové regály v hodnotě 10 078,- Kč z „*MT-nábytku*“ *firmy EXITERIA Brno*.

Ale to není zdaleka vše. V rámci soutěže „Vesnice roku 2016“ v Královéhradeckém kraji získala naše knihovna opět „Cenu hejtmana za moderní knihovnické a informační služby“. Cenu společně s šekem na 25.000 Kč převzala knihovnice Markéta Tučková, společně se starostkou obce Vladimírou Pátkovou na slavnostním vyhlášení soutěže z rukou hejtmana Královéhradeckého kraje Lubomíra France.

Na základě tohoto ocenění postoupila Obecní knihovna v Batňovicích do celostátní soutěže „*Knihovna roku*“, která probíhala pod záštitou Národní knihovny České republiky. Hodnotící

Hodnotící komise soutěže „Knihovna roku 2016“ v Batňovicích.

komise navštívila naši knihovnu 31. srpna. A jaký byl výsledek? Batňovická knihovna získala zvláštní ocenění a diplom v kategorii „Základní knihovna“. *Smyslem tohoto ocenění je vyjádření veřejného uznání knihovnám, jejich pracovníkům i obcím za úsilí o rozvoj knihovnických služeb a čtenářství. Kritéria pro hodnocení postihují šíři a rozmanitost práce knihoven i existenci nutných základních*

podmínek vytvářených samosprávou. Obecní knihovna v Batňovicích dosahuje dlouhodobě výborných výsledků. Svědčí o tom i trvale rostoucí počet uživatelů i návštěvníků knihovny. Cílem knihovny je oslovit a získat postupně všechny obyvatele obce. Desítky zajímavých a systematicky koncipovaných akcí jsou proto zaměřeny na jednotlivé cílové skupiny se snahou o jejich vzájemné propojování a spolupráci. Specifickou nabídku služeb má knihovna i pro konkrétní organizace a instituce, kde se knihovnice aktivně zapojuje do výuky, rozšiřuje provozní dobu atd. Aktivita jsou originální, spjaté s lokální historií a reflektující potřeby a zájmy obyvatel. Cíli odpovídá také promyšlená a systematická propagace knihovny v obci. Tolik tedy z hodnocení soutěžní komise. Slavnostní vyhlášení soutěže se uskutečnilo 13. října v „Zrcadlové kapli“ pražského Klementina za účasti ministra kultury Mgr. Daniela Hermana.

Dalšího ocenění se naše knihovnice Markéta Tučková dočkala i v rámci Královéhradeckého kraje. Ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové se již po osmé předávaly ceny nejlepším knihovnicím a knihovníkům našeho regionu. „Ocenění byla udělena v kategoriích knihovnik/knihovnice malé veřejné knihovny a knihovnik/knihovnice veřejné knihovny. Připomenut byl také úspěch Obecní knihovny v Bat-

Knihovnik/knihovnice roku v Královéhradeckém kraji (2016)

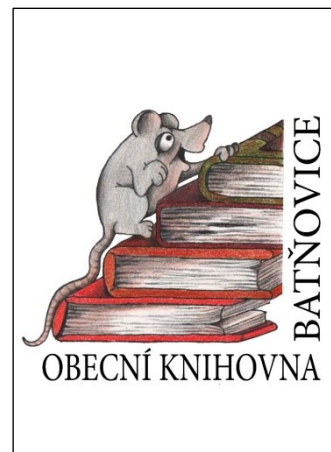
ňovicích, která v rámci soutěže Vesnice roku získala Cenu hejtmána za moderní knihovnické a informační služby. V letošním roce se také batňovické knihovně podařilo získat cenu

Ministerstva kultury ČR v soutěži Knihovna roku za systematickou a koncepční práci v oblasti veřejných knihovnických a informačních služeb a mezigenerační aktivity v obci“⁹.

V roce 2016 díky dotačnímu programu ministerstva kultury „VISK3“ knihovna získala dataprojektor s promítacím plátnem, notebook, barevnou tiskárnu a tabuli flipchart. Dotace na moderní technologie činila 33.000,- Kč a obec Batňovice přispěla částkou 15.128,-Kč.

A od roku 2016 má Obecní knihovna v Batňovicích i své logo. Jeho autorem je Ondřej Paděra.

V lednu 2018 získala knihovna grant z Ministerstva kultury ČR z programu „Veřejné informační služby knihoven“. Cílem projektu je zkvalitnění veřejných služeb knihoven a podpora nadstandardního technologického vybavení. Dotace činila 30.000,- Kč a obec přispěla částkou 12.998,- Kč. Celkové náklady byly ve výši 42.998,- Kč.

V souvislosti s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, které vešlo v platnost 25. května 2018, došlo ke změně knihovního řádu.

Batňovičtí čtenáři se zúčastnili „**Minisjezdu dětských čtenářů**“, který se konal v Městské knihovně Náchod. Účastníci se nejdříve seznámili s ostatními a hned se pustili do knihovnického bádání s Modrým Poťouchem. Nakonec se vydali do města na naučnou stezku „Náchod napříč staletími“, kde plnili různé úkoly. Obecní knihovna se zapojila ve spolupráci se základní školou i do literární a výtvarné soutěže „**Kde končí svět**“, kterou vyhlašuje Klub dětských knihoven. Vyhodnocení krajského kola se konalo v Městské knihovně v Novém Městě nad Metují. Ve výtvarné soutěži získala naše čtenářka Markéta Poustková krásné 2. místo.

Koncem měsíce srpna byla v knihovně provedena revize knihovního fondu paní ředitelkou Mgr. J. Maršíkovou a metodičkou B. Maňhalovou z Městské knihovny Trutnov. Zároveň byly vyřazeny a odepsány staré nebo poškozené knihy. (Ze zákona se revize knih provádí každých 5 let). V roce 2018 byl převeden výpůjční systém Clavius Reks na modernější knihovnický program Tritius.

Za rok 2018 se půjčilo 3.548 knih, počet registrovaných čtenářů byl 99, internet v knihovně využilo celkem 294 návštěvníků. Knihovna uspořádala celkem 33 akcí¹⁰.

Od února 2019 pak knihovna rozšířila svou nabídku i o audioknihy.

A tak bychom mohli pokračovat dál a dál, a to jsme zdaleka neuvedli vše z aktivit batňovické knihovny. V naší knihovně to zkrátka žije. Tak samozřejmě, mohlo by to být ještě lepší. Ale buďme rádi za to, co máme. A kdyby alespoň příštích deset let bylo stejně úspěšných, jako desetiletí minulé... Ale nepředbíhejme. Raději popřejme naší knihovně do dalšího století svěžest, mládí, entuziasmus a hlavně samé skvělé knihovníky. A jasně, taky nás, ty čtenáře.

Batňovičtí knihovníci

Od roku 1920

Adolf Kraus (1920 - 1921)

První knihovník Obecní knihovny v Batňovicích. Ale zda tuto funkci skutečně vykonával, není zcela jasné.

František Melichar (1921 – 1922)

Učitel školy v Zálesí. Funkci knihovníka vykonával 1 rok – do 30. 6. 1922, kdy ukončil své působení na škole v Zálesí.

Antonín Blümel (1922 – 1925)

Řídící učitel na škole v Zálesí. Funkci knihovníka přebíral po Františku Melicharovi a vykonával ji až do 1. října, kdy byl penzionován.

Václav Skalický (1926 – 1941)

Řídící učitel na škole v Zálesí. Na školu nastoupil 1. září 1926 a současně s tím začal vykonávat i funkci knihovníka. Tutu funkci zastával pravděpodobně až do roku 1941, kdy ukončil činnost na zdejší škole. Kdo vykonával funkci knihovníka v letech 1925 - 1926, nemůžeme s jistotou říci (snad to byl zastupující řídící učitel Antonín Košťál)

Josef Pavlínek (1958 – 1961)

Hornický důchodce z čp 167, jako knihovník pracoval až do roku 1961, kdy zemřel. Zda funkci knihovníka vykonával již před rokem 1958, nevíme – záznamy od roku 1941 do roku 1958 chybí.

Anna Hamerníková (1961 – 1964)

Učitelka školy v Zálesí převzala knihovnictví pravděpodobně po Josefu Pavlínkovi. V knihovně působila až do roku 1964, kdy společně se svým manželem Jindřichem Hamerníkem (ředitelem školy v Zálesí) odchází na školu do Velkých Svatoňovic.

Jiří Skřejpský (1964 – 1971)

O jeho působení víme pouze z pamětí občanů. Knihovníkem byl asi 5 let.

František Novák (1972 – 1978)

Přesnou dobu působení Františka Nováka ve funkci knihovníka neznáme. V kronice nacházíme záznam z roku 1972, že byl získán nový knihovník František Novák, ale kdy své působení v knihovně ukončil, nevíme.

Sluší se připomenout, že jako pomocnice v té době v knihovně působila i **Hana Hoření**, družinářka školy v Zálesí.

Zdeňka Staňková (1978 – 1983)

Jako knihovnice Místní lidové knihovny v Batňovicích pracovala asi 5 let. Záznamy z kronik však nemáme.

Libuše Lednová (1983 – 1996)

Do knihovny nastoupila v roce 1983. V roce 1984 byla místní knihovna oceněna v okresní soutěži jako vzorná knihovna a zajistila si postup do krajského kola soutěže knihoven ve své kategorii. V roce 1990 získala batňovická knihovnice Libuše Lednová 1. Místo v soutěži knihovníků Východočeského kraje v příslušné kategorii knihoven malých obcí.

Svou činnost ukončila v souvislosti s uzavřením knihovny v důsledku předání budovy Obecního úřadu (a sídla knihovny) v rámci restitucí panu Miloši Hofmanovi (činnost knihovny byla obnovena až v roce 2004).

Jaroslava Trýznová (2004 – 2009)

Nastoupila jako knihovnice do obnovené obecní knihovny v budově čp 161, po odstěhování obecního úřadu do nově zakoupeného objektu čp. 4.

V důsledku rekonstrukce budovy staré školy (čp 161) byla knihovna opět na 2 roky uzavřena.

Markéta Tučková (2009 – dosud)

Po rekonstrukci školní budovy (čp 161) a vybudování nové knihovny převzala štafetu po paní Jaroslavě Trýznové. Markéta Tučková využila situace, že knihovna je součástí budov, které využívá místní základní škola a začala připravovat různé akce pro děti. A to jak pro děti ze základní školy, tak i pro děti z mateřské školy. Současně se začala zapojovat i do celostátních akcí jako je „Noc s Andersenem“, „Den pro dětskou knihu“, „Týden knihoven“ a další. Její práce byla oceněna již v roce 2010 v rámci soutěže „Vesnice roku Královéhradeckého kraje“. Stejný úspěch zopakovala i v roce 2016. Knihovna byla celkem třikrát nominována i do celostátní soutěže „Knihovna roku“ v kategorii základní knihovna. A to v letech 2010, 2012 a 2016. V roce 2016 získala batňovická knihovna ocenění a diplom ve své kategorii.

V roce 2013 byla oceněna titulem „Knihovník Královéhradeckého kraje 2013“. Stejného ocenění dosáhla i v roce 2016.

Ve funkci knihovnice pracuje nadále.

Batňovice oslavují činnou knihovnici

(*Krkonošský deník* - 20. 10. 2016)

Batňovice - Markéta Tučková proměnila knihovnu k nepoznání. Její aktivitu teď ocenil také ministr kultury.

MARKÉTA TUČKOVÁ je tváří batňovické knihovny. Ve zrekonstruovaném prostředí pracuje už od roku 2009. Batňovice mají necelých osm stovek obyvatel a jen něco málo přes sto

Markéta Tučková jako začínající knihovnice (2009)

registrovaných čtenářů. Přesto se chlubit jednou z nejlepších knihoven v republice. V minulém týdnu si totiž ze slavnostního vyhlášení celorepublikové ankety Knihovna roku přivezly starostka obce Vladimíra Pátková a především nadšená knihovnice Markéta Tučková zvláštní ocenění od ministra kultury. Odborná porota, právě v čele s Danielem Hermanem, totiž vyzdvihla výjimečnou aktivitu a jedinečné mezigenerační akce, které skrz knihovnu spojují batňovické občany. Batňovická

knihovna se zaměřuje jak na činnost dětí z místní mateřské a základní školy, tak na spolupráci s partou seniorů. Obě generace se jí daří, třeba díky poezii, skvěle propojovat. A i tento fakt byl jedním z pilířů ocenění. „*Je to pro nás velký úspěch. Na malých obcích nejsme profesionálové, děláme to v podstatě ve volném čase. O to víc cena potěšila,*“ řekla knihovnice Markéta Tučková.

Markéta Tučková píše příběh batňovické knihovny. Zatímco v mnoha jiných vesnicích aktivita knihovny už dávno skončila, ta batňovická slaví úspěchy pravidelně. Už v roce 2010 ji v soutěži Vesnice roku ocenil Královéhradecký kraj, v celostátním kole se pak o uznání ucházela i o dva roky později. „*Ale nikdy jsme zatím takové ocenění neobdrželi. Až letos. Je to skvělá reprezentace naší obce,*“ pochvaluje si starostka Batňovic Vladimíra Pátková. Delegace si z Prahy odvezla zvláštní uznání. Do celostátního kola se přitom opět probjovala díky ocenění v soutěži Vesnice roku.

OD PULTU KE KNIZE

O úspěch se pochopitelně nejvíce zasloužila samotná knihovnice. Markéta Tučková do Batňovic nastoupila v roce 2009. Tedy v době, kdy obec dokončila stavební úpravy a modernizaci knihovny. Původním povoláním prodavačka či obchodnice mezi knihami našla zalíbení, udělala si kurz pro obecní knihovny a instituci nastartovala. „*Hodně mi pomohla Jana Sehnalová ze Rtně. Vlastně, pomáhá i do dneška,*“ chválí kolegyni. Během roku obvykle sama připraví desítky akcí pro děti i dospělé. Spolupracuje se školou, školkou, zapojuje se přímo do výuky. Otevírací dobu uzpůsobila tak, aby knihovna byla dostupnější pro děti i jejich rodiče a navazovala na výuku ve škole. „*Pořádáme besedy, vzdělávací akce, zapojujeme se také do tradičních celostátních akcí, které knihovny spojují. Často sem zveme i spisovatele nebo ilu-*

strátory. Děláme ale třeba také soutěže pro děti," vypočítává Markéta Tučková, která je kvůli revmatu v invalidním důchodu. Čtenáři v Batňovicích si mohou vybírat z ohromného fondu knih, který čítá 3,5 tisíce titulů. „Některé knížky jsou ale ve výměnném fondu. To je skvělá věc, díky které si můžeme vyměňovat tituly, o které už není zájem, s jinými knihovnami. A čtenáři mají mnohem větší možnost výběru. Máme tak vlastně pořád nové knížky," vysvětluje knihovnice. Markéta Tučková říká, že práce v knihovně je pro ni záliba. „V podstatě je to dobrovolná práce, ale mně se líbí. Je to takové rozmanité, někdy toho je až moc," směje se. „Představovala bych si, že by do knihovny mohlo chodit víc lidí. Ale to je republikový problém, lidi moc nečtou," uznává. Za celý loňský rok přesto vypůjčila více než 4600 knih. I to vypovídá o tom, že se do batňovické knihovny čtenáři rádi vrací.

Markéta Tučková

OSOBNÍ PŘÍSTUP

Sama prý ke knihám nakoukla poprvé hlavně díky bratrovi. Ten ji poprvé přivedl do knihovny. „Tenkrát frčel Stanislav Rudolf, měla jsem ráda Remarquu a podobné romány," vzpomíná. „Pak jsme zakládali rodinu, stavěli barák, tak nebyl na čtení čas. Teď už si vybírám hlavně odpočinkovou literaturu. Nějaké biografické knihy a takové, které jsou podle pravdy," nabízí vlastní repertoár. A svým čtenářům díky tomu může dávat, čas od času, také doporučení po které knize sáhnout. „Vlastně se u nás v Batňovicích všichni známe. Objednávám pak podle toho, kdo co rád čte, přímo na míru. Už to mám vysledované. To asi ve městě asi nefunguje," pochvaluje si. „Mám tu dvě čtenářky ve věku asi 89 let. Přijdou, popovídají si. Je to vlastně takový obřad," směje se sympatická knihovnice Markéta Tučková.

Autor: Jaroslav Pich

Seniorky v knihovně (2010)

Knihovna (2015)

Dny poezie (2016)

Slavnostní vyhodnocení celostátní soutěže knihovna roku. Starostka Vladimíra Pátková a Knihovnice Markéta Tučková přebírají ocenění z rukou ministra Kultury Daniela Hermana (2016)

Vyhlášení soutěže „Vesnice roku Královéhradeckého kraje 2016“

Komiks – beseda se žáky 4. a 5. ročníku Základní školy v Batňovicích

Poznámky

Jak to vlastně všechno začalo

1. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 34.
2. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 34 – 35.
3. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 35.
4. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 36 – 37.
5. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 39.
6. **Večeřová, P.:** *Československé knihovnictví v letech 1939–1959: vybrané problémy historického vývoje.* Knihovna: knihovnická revue. 2017, **28** (2), 20–21.
7. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 49.
8. **Kubíček, J.:** *Vznik Československa a prvního knihovnického zákona z roku 1919.* Knihovna: knihovnická revue. 2018, **29** (2), s. 49.

Počátky Obecní knihovny v Batňovicích

1. **Schreiber V.:** *Sborník Soudního okresu Úpického. Popis, statistika i adresář.* Úpice, 1929, s. 53.
2. **Novák B., Pavlová M., Hetflejš J., Kocanda J.:** *Velké dějiny malé školy. Sborník k 100. Výročí otevření nové školy v Batňovicích – Zálesí.* Batňovice, 1999, s. 29.
3. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 13.
4. **Seznam všech usnešení obecního výboru od roku 1877 – Pamětní kniha obce Batňovic obnovená roku 1922.** s. 153.
5. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 17.
6. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 30 - 31.
7. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 41.
8. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 48.
9. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 54.
10. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 59.
11. **Kronika školy v Zálesí. 1919 - 1940.** s. 61.
12. **Novák B., Pavlová M., Hetflejš J., Kocanda J.:** *Velké dějiny malé školy. Sborník k 100. Výročí otevření nové školy v Batňovicích – Zálesí.* Batňovice, 1999, s. 29.

A jak to všechno pokračovalo

1. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 25.
2. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 49.
3. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 62.
4. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 66.
5. **Novák B., Pavlová M., Hetflejš J., Kocanda J.:** *Velké dějiny malé školy. Sborník k 100. Výročí otevření nové školy v Batňovicích – Zálesí.* Batňovice, 1999, s. 38.
6. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 237.
7. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 343.
8. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 353.
9. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 294 – 295.
10. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 320.
11. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 357.
12. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 410 – 411.
13. **Pamětní kniha obce Batňovice. 1956 - 1983.** s. 384.

14. *Kronika obce Batňovice. 1984 - 2005.* s. 6.
15. *Kronika obce Batňovice. 1984 - 2005.* s. 123.
16. *Kronika obce Batňovice. 1984 - 2005.* s. 169.

Intermezzo

1. **Pátková V., Hetfleiš J.:** *Obecní knihovna znovu otevřena.* Batňovický zpravodaj, 2004 (10) 1, s. 1.
2. **Pátková V., Hetfleiš J.:** *Obecní knihovna znovu otevřena.* Batňovický zpravodaj, 2004 (10) 1, s. 3.
3. **Hanuš J.:** *Přestavba budovy čp. 161 na školní jídelnu a tělocvičnu.* Batňovický zpravodaj, 2008 (14) 1, s. 4.
4. **Novák B.:** *Slavnostní otevření nové tělocvičny.* Batňovický zpravodaj, 2009 (15) 1, s. 3.

Knihovna v novém

1. **Tučková M., Novák B.:** *Obecní knihovna v novém.* Batňovický zpravodaj, 2009 (15) 1, s. 4.
2. **Tučková M., Novák B.:** *Obecní knihovna informuje.* Batňovický zpravodaj, 2010 (16) 1, s. 3.
3. **Novák B.:** *Soutěž „Vesnice roku 2010“ Královéhradeckého kraje. Cena hejtmana za vedení obecní knihovny.* Batňovický zpravodaj, 2010 (16) 1, s. 1.
4. **Tučková M.:** *Co nového v naší knihovně.* Batňovický zpravodaj, 2011 (17) 2, s. 5.
5. **Tučková M.:** *Knihovna bilancuje.* Batňovický zpravodaj, 2012 (18) 1, s. 3.
6. **Tučková M.:** *Obecní knihovna.* Batňovický zpravodaj, 2013 (19) 1, s. 7.
7. **Tučková M.:** *Obecní knihovna informuje.* Batňovický zpravodaj, 2014 (20) 1, s. 10.
8. **Novák B.:** *Knihovnice roku 2013 je z Batňovic.* Batňovický zpravodaj, 2014 (20) 1, s. 10.
9. **Novák B.:** *Knihovna roku 2016.* Batňovický zpravodaj, 2016 (22) 1, s. 1.
10. **Tučková M.:** *Knihovna informuje.* Batňovický zpravodaj, 2019 (25) 1, s. 8.

100 let Obecní knihovny v Batňovicích

Břetislav Novák, Markéta Tučková

Fotografie: Archiv, Břetislav Novák, Markéta Tučková, Vladimíra Pátková

Logo knihovny: Ondřej Paděra

Vydává Obecní úřad v Batňovicích ve spolupráci s Obecní knihovnou v Batňovicích

Batňovice, 2021

